DIVERSITATEA FAUNEI DE VERTEBRATE TERESTRE DIN REZERVAȚIA „PRUTUL DE JOS” REPUBLICA MOLDOVA

Paladi Viorica¹, Nistoreanu Victoria²

¹Rezervația „Prutul de Jos”, Republica Moldova, vioricapaladi.c@gmail.com

²Institutul de Zoologie, Chișinău, Republica Moldovei

vicnistoreanu@gmail.com

<https://doi.org/10.53937/9789975315975.18>

Rezervația „Prutul de Jos” este situată în partea de sud-vest a Republicii Moldova, de-a lungul cursului inferior al râului Prut. Suprafața totală a rezervației este de 1755,4 ha, dintre care: pășuni – 124, păduri – 366, luncă inundabilă – 610, alunecări de teren – 4,4, alte terenuri – 23 ha. Lacul Beleu are o suprafață de 628 ha și este un relict al Limanului Dunărean de apă dulce. Este un monument al naturii de mare valoare științifică, culturală și estetică cu dimensiunile: lățime – 2 km, lungime – 5 km, adâncime medie – 0,5-1,5 m, adâncime maximă – 4,2 m. În cadrul rezervației a fost delimitată Zona cu protecție integrală pe o suprafață de 168,3 ha – un teritoriu unic unde s-au păstrat complexe floristice și faunistice specifice și caracteristice ecosistemelor acva-palustre.

Cercetările multianuale efectuate în zonă au relevat existența unei diversități mari a faunei de vertebrate terestre, cuprinzând 40 specii de mamifere, 192 specii de păsări, 7 specii de reptile și 9 specii de amfibieni (Andreev ș.a., 2012; Postolache ș.a., 2012; Paladi, 2013). Studiile din ultimii ani au permis completarea listelor faunistice ale mamiferelor și păsărilor.

Mamiferele de pe teritoriul rezervației și din zonele limitrofe sunt reprezentate de 44 specii din 6 ordine: Insectivora – 7, Chiroptera – 8, Lagomorpha – 1, Rodentia – 16, Carnivora – 11 și Artiodactyla – 2 specii. Dintre speciile identificate 15 sunt incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova (2015), iar vidra (*Lutra lutra*) și nurca europeană (*Mustela lutreola*) sunt specii de importanță conservativă internațională, fiind incluse

în Lista Roșie a IUCN și în Convenția Berna (Anexa II). Prezența nurcii europene în cursul inferior al Prutului se datorează migrației din Delta Dunării, iar efectivul reproductiv al acesteia se află la limita critică. Toate speciile de lilieci sunt incluse în Anexa II a Convenției de la Bonn privind protecția speciilor migratoare.

Teritoriul rezervației și sectoarele adiacente fac parte dintr-un important traseu de migrație, iar bazinele acvatice și vegetația specifică creează condițiile favorabile de hrană, reproducere, popas și iernare pentru 196 specii de păsări din 17 ordine. Au fost identificate 7 tipuri zoogeografice: siberian, arctic, mongol, transpaleartic, european, chinez și mediteranean. Pentru speciile acvatice neclocitoare sunt dominante tipurile zoogeografice nordic, siberian (21%), mongol (20%) și arctic (16%), specifice unui climat rece și mai arid. Celelalte două tipuri zoogeografice – transpaleartic (16%) și european (11%) au o pondere mai mică. Printre speciile clocitoare dominante sunt tipurile: transpaleartic (18%), european, mediteranean, mongol și chinez cu doar 2%. Dintre cele 17 ordine ale avifaunei ponderea cea mai mare o are ordinul Passeriformes cu 60 de specii, urmat de ordinele Charadriiformes, Anseriformes și Falconiformes. În perioada migrației de primăvară și toamnă pot fi observate mii de păsări, dintre acestea multe fiind rare pe plan european sau chiar mondial. În componența avifaunei 6 specii sunt incluse în Lista Roșie a IUCN: gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*), gârlița mică (*Anser erythropus*), rața roșie (*Aythya nyroca*), cresteiul de câmp (*Crex crex*), cormoranul mic (*Phalacrocorax pygmeus*), rața cu cap alb (*Oxyura leucocephala*); 22 specii sunt incluse în lista SPEC (Species of Conservation Concern); 35 specii sunt listate în cartea Roșie a Republicii Moldova: cormoranul mic (*Phalacrocorax pygmeus*), pelicanul comun (*Pelecanus onocrotalus*), lopătarul (*Platalea leucorodia*), vulturul codalb (*Haliaeetus albicilla*), egretă mare (*Egretta alba*), stârcul galben (*Ardeola ralloides*), barza neagră (*Ciconia nigra*), țigănușul (*Plegadis falcinellus*), lebăda de vară (*Cygnus olor*), lebăda de iarnă (*C. cygnus*) etc. În ultimii ani se re-

marcă apariția sutelor, uneori miilor de exemplare ale pelicanului comun (*P. onocrotalus*), care poposesc doar pentru hrană și repaus preponderent în lunile de vară, când nivelul apei în lac este foarte scăzut. Speciile care cuibăresc cel mai frecvent sunt stârcul galben (*Ardeola ralloides*), egreta mică (*Egretta garzetta*), stârcul cenușiu (*Ardea cinerea*), lopătarul (*Platalea leucorodia*), stârcul-de-noapte (*Nycticorax nycticorax*), urmate de egreta mare (*Casmerodius albus*), țigănușul (*Plegadis falcinellus*), cormoranul mic (*Ph. pygmaeus*) cormoranul mare (*Ph. carbo*) și stârcul roșu (*A. purpurea*). Printre reprezentanții ordinelor falconiforme și strigiforme au fost înregistrați codalbul (*Haliaeetus albicilla*), acvila de câmp (*Aquila heliaca*), acvila țipătoare mică (*A. pomarina*), șoricarul comun (*Buteo buteo*), uliul păsărar (*Accipiter nisus*), gaia roșie (*Milvus milvus*), gaia neagră (*M. migrans*), uliganul pescar (*Pandion haliaetus*), eretele de stuf (*Circus aeruginosus*), ciuful de câmp (*Asio flammeus*) etc.

Dintre reptile au fost înregistrate 7 specii: șopârla ageră (*Lacerta agilis*), șopârla verde (*L. viridis*), șopârla de Crimeea (*Podarcis taurica*), șarpele de casă (*Natrix natrix*), șarpele de apă (*N. tessellata*), broasca țestoasă de baltă (*Emys orbicularis*) și șarpele cu abdomen galben (*Coluber jugularis*), care populează un teritoriu limitat din zona protejată a rezervației. Amfibienii au condiții favorabile de hrănire și reproducere pe întreg teritoriul, fiind prezente 9 specii sau 69,2% din numărul total de amfibieni din republică. În Cartea Roșie a Moldovei sunt incluse 3 specii de reptile și 6 specii de amfibieni.

Rezervația „Prutul de Jos” constituie un muzeu al biodiversității, o bancă de gene naturală de valoare inestimabilă pentru patrimoniul natural național și cel universal, iar studiile vor continua.

Studiile au fost efectuate în cadrul proiectului fundamental 15.187.0211F